

Korte mededelingen

Vondst van een Kuhls Pijlstormvogel *Calonectris diomedea*

Op 15 november 1981 vonden C. Braat, C. J. Camphuysen en A. Otte tijdens een olieslactofertelling bij Noordwijk (ZH) een ♂ Kuhls Pijlstormvogel. De maten waren: vleugel 380 mm, staart (vanaf veerinplanting) 140 mm, snavel 54.8 mm en tarsus 60.5 mm. Omdat de binnen-vlaggen van de uiterste handpennen bovendien egaal grijs waren, moet het hier om de Noordatlantische ondersoort *borealis* gaan. De vogel was mager (gewicht 687 g). De maag- en darminhoud bestond, naast inktviskaakjes en een veertje, uit stookolie. Ook op de romp en de vleugels werd enige olie vastgesteld.

Omdat er van de rui van de Kuhls Pijlstormvogel nog maar weinig bekend is (cf. Cramp & Simmons 1977) werd hier bijzondere aandacht aan geschonken. Het dier vertoonde zowel vleugel- als lichaamsrui.

Handpennen *Primaries* (links en rechts gelijk, nummering van binnen naar buiten): 1-2 nieuw, 3 $\frac{3}{4}$ -1 veerlengte, 4-10 oud. Armpennen *Secondaries/Tertials* (rechts, nummering van buiten naar binnen): 1-4 / 5-15 / 16-20 volgroeid, binnen elke reeks een afnemende ouderdom in de pennen van buiten naar binnen, 18-20 waarschijnlijk recent vernieuwd. (links): idem, doch pen 17 nog niet volgroeid (tot $\frac{1}{4}$ veerlengte). Grote handpendekveren *Greater primary coverts* (links en rechts gelijk, nummering als handpennen): 1 nieuw en volgroeid, 2 $\frac{3}{4}$ -1 veerlengte, de overige oud. Grote armpendekveren *Greater coverts* voor het merendeel reeds vernieuwd. Links nog twee oude en drie doorkomende pennen ($\frac{1}{2}$ - $\frac{3}{4}$ en $\frac{3}{4}$ -1 veerlengte), rechts nog vier oude en twee doorkomende pennen (eveneens $\frac{1}{2}$ - $\frac{3}{4}$ en $\frac{3}{4}$ -1 veerlengte).

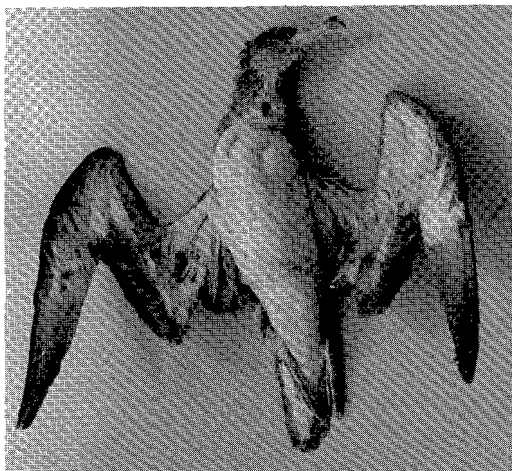
Duimvleugel *Alula* links één nieuwe, één doorkomende ($\frac{3}{4}$ -1 veerlengte) en twee oude veren, rechts één doorkomende ($\frac{3}{4}$ -1) en drie oude veren. Middelste vleugeldekveren *Median coverts* alle oud; kleine vleugeldekveren *lesser coverts* voor naar schatting 15% vernieuwd. Staartveren *Tail feathers* (links en rechts gelijk, nummering van binnen naar buiten): 1 nieuw, 2-6 oud. In de linkerstaartheft ontbrak de derde pen, vermoedelijk niet door rui. Rugveren c. 40% vernieuwd. Sectie wees bovendien rui uit op kop en hals.

De ondersoort waartoe deze vogel behoort, is broedvogel van de Azoren, Madeira, Selvagens en Canarische Eilanden (Cramp & Simmons 1977). In Nederland werd tweemaal eerder een Kuhls Pijlstormvogel gevonden, die beide ook

tot deze ondersoort behoorden. Op 26 oktober 1947 werd ten zuiden van Zandvoort (NH) een sterk vergaan exemplaar aangetroffen (Bos 1947). Op 29 november 1966 werd een nog levende vogel uit de Nieuwe Maas, ter hoogte van Maassluis (ZH), opgevisst; dit dier stierf een dag later (Polder 1969). De schaarse veldwaarnemingen van de Kuhls Pijlstormvogel voor de Nederlandse kust (archief CvZ) werden tot op heden, deels waarschijnlijk onterecht, nooit aanvaard (cf. Scharringa & Osieck 1981).

Op de Britse eilanden is de Kuhls Pijlstormvogel sinds het begin van de jaren zestig, een jaarlijkse doortrekker, echter in sterk wisselend aantal. De meeste waarnemingen komen hier van de Ierse en Engelse zuidkust, maar ook in de westelijke Noordzee wordt de Kuhls Pijlstormvogel geregeld gemeld (BOU 1971, Sharrock & Sharrock 1976, Hope Jones & Tasker 1982). In slechts één geval werd de ondersoort bepaald. Een vondst in Norfolk (januari 1966) behoorde eveneens tot de ondersoort *borealis* (BOU 1971).

De vogel is opgenomen in de collectie van het Instituut voor Taxonomische Zoölogie (Zoölogisch Museum) te Amsterdam (ZMA nr 34 560). Bij het beschrijven van de rui hebben T. G. Prins, C. S. Roselaar en H. Sandee geholpen waarvoor mijn dank. E. R. Osieck en C. S. Roselaar voorzagen het manuscript van kritische kanttekeningen.

Kuhls Pijlstormvogel, vondst. 15 november 1981. Noordwijk (Kees Camphuysen). *Cory's Shearwater* *Calonectris diomedea*.

Literatuur

- BOS G. 1947. *Puffinus kuhlii borealis* Cory, een nieuwe vogel voor Nederland. *Ardea* 35: 240-241.
- BOU 1971. The status of birds in Britain and Ireland. Blackwell, Oxford.
- CRAMP S. & SIMMONS K. E. L. 1977. Handbook of the birds of Europe, the Middle East and North Africa, 1. Oxford University Press, Oxford.
- HOPE JONES P. & TASKER M. L. 1982. Seabird movement at coastal sites around Great Britain and Ireland, 1978-1980. Nature Conservation Council, Aberdeen.
- POLDER J. J. W. 1969. Tweede vondst van Kuhls Pijlstormvogel in Nederland. *Limosa* 42: 225-226.
- SCHARRINGA C. J. G. & OSIECK E. R. 1981. Zeldzame vogels in Nederland in 1979. *Limosa* 54: 17-28.
- SHARROCK J. T. R. & SHARROCK E. M. 1976. Rare birds in Britain and Ireland. Poyser, Berkhamsted.

Summary

Record of Cory's Shearwater Calonectris diomedea in the Netherlands

A male Cory's Shearwater was found 15 november 1981 near Noordwijk (Zuid-Holland). This specimen belongs to the North Atlantic subspecies *borealis* according to measurements and coloration of the outer primaries. A detailed description of wing and body moult is given. This represents the third record for the Netherlands.

C. J. Camphuysen, Postbus 53 153, 1007 RD Amsterdam

[Deze vondst is door de CDNA aanvaard als het derde geval van de Kuhls Pijlstormvogel voor ons land. *This record has been accepted by the Dutch rarities committee.*]

Laat broedgeval van de Scholekster *Haematopus ostralegus*

Op 11 september 1981 troffen R. van der Valk en J. Walters op Vlieland, aan het wad tussen het dorp en Lange Paal, een alarmerend paar Scholeksters aan. De vogels bleken nog in het bezit van een niet-vliegvlug jong. Het woog 330 gram, had vleugels van 185 mm en een snavel (tot veren) van 44 mm. Het jong maakte een gezonde indruk en bleek na loslaten al enkele me-

ters te kunnen vliegen. Stellig zou het binnen enkele dagen vliegvlug zijn. Op 15 september waren de alarmerende oude vogels nog ter plaatse, maar het jong had zich door hoog water in het onoverzichtelijke duingebied teruggetrokken en kon daar niet meer gecontroleerd worden.

Volgens Glutz von Blotzheim *et al.* (1975) komen de eerste vliegproeven op een leeftijd van 28-31 dagen, bedraagt de broedduur 25-27 dagen en worden het tweede en derde ei twee resp. vier dagen later dan het eerste ei gelegd. Het legsel waaruit het jong geboren is, zou dus tussen 11 en 18 juli begonnen en tussen 11 en 14 augustus uitgekomen moeten zijn. Dit is in de periode waarin volgens Glutz von Blotzheim *et al.* (1975) de laatste eileg is vastgesteld (Oudeoog 13 juli, Amrum c. 17 juli).

Behalve dat we hier te maken hebben met een zeer laat broedgeval, is het van belang te constateren dat een dergelijk laat jong nog groot komt ook. Uit onderzoek op Skokholm (Wales) is gebleken dat de overlevingskans van jongen, geboren na half juni, sterk afneemt (Harris 1969). Mogelijk is bij het Vlielandse jong het goede voedselaanbod van het wad een positieve factor. Verder is het interessant om te vermelden dat ondanks de tijd van het jaar en de leeftijd van het jong, één van de ouders nog intensief afleidingsgedrag vertoonde.

Summary

Late breeding of Oystercatcher Haematopus ostralegus

On 11 September 1981 a pair of Oystercatchers on Vlieland (Friesland) still had an unfledged but healthy young. Since fledging could be expected within a few days, the clutch should have been laid between 11 and 18 July. According to Glutz von Blotzheim *et al.* (1975) this is late. It is interesting to note that such a late young reaches the fledging stage. In spite of the age of the young one of the parents still performed distraction display.

Literatuur

- GLUTZ VON BLOTZHEIM U. N., BAUER K. M. & BEZZEL E. 1975. Handbuch der Vögel Mitteleuropas, 6. Akademische Verlagsgesellschaft, Wiesbaden.
- HARRIS M. P. 1969. Effect of laying date on chick production in Oystercatchers and Herring Gulls. *Brit. Birds* 62: 70-75.

J. Walters, Instituut voor Taxonomische Zoölogie (Zoölogisch Museum), Postbus 20 125, 1000 HC Amsterdam